

Karma

13. 1. 2003

Dnes přece jen lépe. Odpoledne jsem šel s dopisem pro Dithikusalu za Bertym Jayasinghe do obchodu. Nebyl tam. Nevím, jestli prodavači pochopili, co jsem po nich chtěl. Musím tam znovu zítra ráno. Procházka po Kandy. Město má svoje kouzlo, ale žít bych tu nechtěl. Srílanská města mi připadají praštěná, žádná pohoda. Trochu jsem fotil opice a baráky. Taky v kutti. Čtyři krátké meditace, nic moc. Večer jsem si při sprchování nalil vodu do ucha a nemůžu ji dostat ven. Myslím, že mám o další zábavu postaráno. Vypadá to na nějaký další neduh.

Používání hadice určené k mytí zadku na sprchování vypadá takto: sednu si na bobek vedle záchodové mísy, ostříkám se tou krátkou hadicí, namydlím se a spláchnu. Vzhledem k tomu, že je tu dost tvrdá voda, trvá sprchování dost dlouho. A protože je voda studená, je to dost nepříjemné. Mytí hodně komplikuje skrčená pozice. Většina záchodů na Srí Lance je díra do země. To, že je tu evropská mísa, naznačuje, že kutti patří k luxusním. Voda v uchu je dost nepříjemná. Vypadá to, jako by mě něco pronásledovalo. Jako by mi nebylo přáno v klidu meditovat. Napadlo mě, zda se v mém životě něco nezrychlilo, něco jako karmické vybíjení. Nerad o takových věcech přemýšlím.

14. 1. 2003

Zánět středního ucha jsem nedostal. Dopoledne dvě příjemné krátké meditace bez úsilí. Po snídani návštěva v obchodě u Jayasinghů. Byli tam pán i paní. Velmi ochotní, přátelští. Dopis pro Dithikusalu poslali. Paní Jayasinghe mi kladla na srdce, ať Dithiho napřed učí hýbat se a chodit a pak teprve mluvit. Jinak by mohl zůstat nehybný. Také mi vysvětlovala, že je potřeba mu posílat zásluhy, aby to změnilo jeho karmu. Byla příjemná, šel z ní klid. Mohl jsem od nich z obchodu zavolat Bandbukusalovi do Horany. Dithiho prý zase napojovali na kyslík. Bandhu mi také vyprávěl, že ten člověk, na jehož pozemku stojí Mistrova poustevna, je prý nějak psychicky narušený. Ctihodný Satindriya varoval Bandbukusalu, ať od něj nic neví, že by ho mohl otrávit. To jsou věci. Chudák ctihodný Bandbukusala. Napadlo mě, že je štěstí, že je psycholog. Chudák taky ten člověk. Při návratu jsem před vibárou dal nějaké žebračce všechny drobné, které mi zbyly z autobusu. Po obědě spal skoro dvě hodiny. Přece jen asi všechno ještě není v rovnováze. Při zametání stesk po Mirce a po Šimoně. Pak třičtvrtěhodinová meditace – hodně úsilí, neklid, ale i soustředění. Zásluby za večerní pudžu jsem věnoval Dithimu.

Berty Jayasinghe – obchod s nábytkem. Všude pohovky, křesla, židle, skříně. Berty a Dipti mě usazují do velké květované sedací soupravy. Pokloní se mi a usedají proti mně. Vypytávají se na ctihodného Dithikusalu, mají o něj velkou starost. Berty se pak zvedá a odchází halou dozadu řešit nějakou obchodní záležitost. Kolem se míhají prodavači, něco vysvětlují mladým manželům, kteří si chtějí koupit skřín. Krásná a mírná paní Dipti Jayasinghe mi vysvětluje, že měli onemocnění japonskou encefalitidou v rodině a že si dali záležet na tom, aby nemocného nejprve vrátili pohybu a pak teprve řeči. Dipti vysvětluje, že centrum řeči je v mozku složitější, a pokud by se začalo mluvením, mozek už by další funkce nezvládl. Tohle určitě Bandbukusalovi vyřídím, ale myslím, že to indičtí doktoři v Apollo

hospital vědí. Dipti mi vypráví, že se kvůli ctihodnému Dithikusalovi obrátili na vědmu a ta jim řekla, že je nutné posílat mu zásluhy. Co nejvíc lidí ať na něj myslí, ať mu je denně posílá. Zaujalo mě, že jde změnit cizí karmu. Myslel jsem si, že tu může změnit jen člověk sám, tedy vlastně vytvářet tak dovedně podmínky, aby neprospěšné nenastalo. Bandhu mi pak v telefonu řekl, že indiští lékaři skutečně napřed učí Dithiho ty nejjednodušší pohyby a řeč přijde až nakonec. Bandhu taky vyprávěl, že ten člověk, na jehož pozemku stojí Mistrova kutti, je opravdu trochu divný, ale jídlo prý od něj už několikrát jedl, než mu ctihodný Satindriya stihl říct, aby to nedělal. A zatím se mu nic nestalo. Oběma se nám to trávení mnichů moc nezdálo, ale přesto mě mrazilo při pomyslení, že je tam Bandhukusala sám. Odcházím z obchodu rozhodnut dennodenně Dithimu posílat zásluhy. Je to jedna z věcí, které mohou dělat všichni lidé, a u mnichů to má zvlášť velkou sílu. Citelně si uvědomuji, že se kolem mě i ve mně něco děje. Jako by vítr míchal noční oblohu s denní. Jako by tu létaly a střetávaly se různé energie. Vichřice a zubaté hvězdy. Někdo jako by kýval základnou světa.

15. 1. 2003

Tento zápis dělám o den později. Včera byl opravdu těžký den, a hlavně noc. Dopoledne ještě celkem pohoda, ale po obědě se mi při meditaci udělalo zle od žaludku. Šel jsem se projít a myslel, že to přejde. Ale bylo to čím dál horší. Průjem, bolest žaludku, blavy, borečka. Skolilo mě to do postele. Zimnice. Večer po pudže se mniši přišli zeptat, co mi je. Dozvěděl jsem se, že nejsem sám, komu je zle. Že i mnozí další mají průjem a zvracejí. Nabyl jsem dojmu, že nás někdo otrávil. Těžká noc. Různě dlouhé úseky spánku, které přinášely jen velmi pomalu úlevu. Ráno přece jen lépe.

Bylo to dost rychlé. Usedl jsem k meditaci s pevným rozhodnutím dosáhnout hlubokého soustředění. Bolest břicha

jsem vnímal jen jako vedlejší meditační předmět a nezabýval se jí. Až když hodně zesílila a připojila se silná nevolnost, rozhodl jsem se meditaci ukončit. Šel jsem na záchod a pak se projít do lesa. Až se to zklidní, vrátím se k meditaci. Jenže jsem ani nestačil obejít jezírko a dostal takové křeče, že jsem stěží došel zpátky. Šel jsem znovu na záchod a potom si vzal prášek proti průjmům. Jenže pak to teprve začalo. Těžká, tupá bolest v břiše, jako by mi žaludek přestal trávit nebo přestala pracovat střeva. Litoval jsem, že jsem si ten prášek bral. To už jsem se sotva hýbal. Cítil jsem, že mám horečku. Svalil jsem se do postele a roztrásla mnou zimnice. Bolest v celém těle, chtělo se mi zvracet. Nevěděl jsem, jak si mám lehnout, každá poloha bolela. Pak už to bylo jedno. Rozpálené tělo tam leželo bezmocně jako kus masa. Začínal jsem mít potíže s dýcháním. V hlavě mi hučelo. Tak tohle je asi konec, napadlo mě. Teď už budu jen ležet a čekat. Co to asi je? Dýchal jsem těžce, celé tělo bylo jedna bolest. Moje a zároveň cizí. Kdybych tak aspoň usnul. Nedokážu se dojít ani vyzvracet. Začal jsem v mysli projíždět jednotlivé části těla jako při jógickém spánku a snažil se tělo uspat. Za chvíli přijdou mniši a já jim budu muset vysvětlit, co mi je. Co když mě pošlou do té příšerné státní nemocnice? Zajímavé, když jsem se dozvěděl, že v tom nejsem sám, trochu se mi ulevilo. Ale noc byla dlouhá. Každý kousek spánku byl provázen blouzněním. Někdo nás otrávil. Tohle je jed, vždyť jsem ochrnutý, nemůžu dýchat, bolí mě oči. V klášteře je úplné ticho, to není možné, kde jsou všechny zvuky? Možná jsou všichni mrtví, třeba jsem jediný, kdo přežil. Ráno přijde policie. Co se mnou udělají? Nesmím se pohnout, nebo budu zvracet. Určitě je to jed. Chudák člověk, který nás otrávil, takhle zlou karmu si připravit, to nechápu. Chudák, chudák člověk.

16. 1. 2003

Ráno trochu lépe. Zase přišli mniši a laik, který bydlí nade mnou. Přinesli čaj, nějaké sušenky a banány. Přišel za mnou kanadský mnich, který je tu asi dva dny. Byl velmi milý. Hezky jsme si (v rámci mé angličtiny) popovídali. Je theravádovým mnichem už pět let. Předtím byl dva roky zenovým. Je mu padesát dva a říká, že těch posledních pět let je zatím nejšťastnějších v jeho životě. Přišel se na mě podívat i nejstarší mnich v klášteře. Někdo zametl kolem mé kutti. Jsou fakt skvělí. Spal jsem, co se dalo. Na obědě už jsem byl. Odpoledne ale pořád teplota a bolest hlavy. Taký stesk po Šimče a po Mirce a po životě v Evropě. Zítřa chci jít do internetové kavárny a napsat si Renátě Hladíkové o nové homeopatikum. Taký mám strach, co že mi to vlastně je. Strach, abych nedopadl jako Dithi. Když jsme šli na oběd, viděl jsem některé mnichy, jak jsou pobledlí. Ctihodný Samvar nám každému dal napít ayurvédské medicíny. Chutnalo to jako cola s rumem. Doufal jsem, že mi to nepřítiží. Malý mnich mi gestem naznačoval, že zvracel. Odpoledne četba a deprese. Pořád teplota a hlava. Snědl jsem Panadol a šoural se zametat kolem kutti. Nebyl to špatný nápad. Pak pudža – vzhled do skutečnosti – bezpodstatnost. Loku hamuduru se mě ptal, jak mi je, a říkal, že je to počasím. Výkyvy teploty a tak dále. Fakt je, že celou noc lilo. Na záchod jsem musel bos, protože kolem kutti bylo po kotníky vody. Zasluby za pudžu jsem věnoval Dithimu. Zpěv muezina, který sem večer doléhá z města, zní tak teskně a zároveň útěšně.

Fakt, že je mi lépe, je pro mě dost velkým překvapením. Myslel jsem, že budu ležet nejméně čtrnáct dní. Ráno jsem se dokázal trochu napít. Nevěřil bych, jak velkou sílu má zájem lidí. Když za mnou začali chodit mniši a ptát se, jak mi je, cítil jsem zřetelně, že mi to prospívá. Měl jsem z toho radost a radost způsobovala, že mi bylo lépe. Kanadský mnich mi řekl věc, která mě zaujala. Bylo mi, jako bych právě na tohle čekal.

Jako bych to měl napsané na čele a on to jen přečetl. Řekl mi, že na sobě dlouho pracoval, aby dosáhl meditačního pokroku, aby dosáhl Nibbány. Byl disciplinovaný, velmi se snažil. Až jednou si uvědomil, že toho všeho chce dosáhnout jako nějakého životního úspěchu. Že to je jeho ego, kdo chce ten úspěch. Potom si uvědomil, že žádné já neexistuje, uvědomil si to prožitkově, uviděl skutečnost takovou, jaká je, bezpodstatnou – anatta. Žádné já tu není, jen tělo a mysl, nic víc. Pak se mu ulevilo. Byl šťastný. Mnich se pro ilustraci zhluboka nadechl a vydechl. A já věděl, že to je ono. Věděl jsem, že to vím už dávno. Že to zažívám každý den. Ulevilo se mi.

17. 1. 2003

Dnes byla Pója – úplňková oslava Buddhova probuzení, takže jsem do města nešel. Zkusím to zítra, v internetové kavárně by měli mít otevřeno i v sobotu. Pokud někdo bude vědět, kde je. Těžký den. Dopoledne to ještě šlo. Oběd mi ale opět nesedl. Sice mi bylo jen těžko a trochu šoufl (jak říkají Němci), ale mám asi nějakou averzi nebo alergii na rýži. Sotva ji ucítím, hned se mi zvedá žaludek. Včera v poledne jsem to měl také. Zajímavé je, že ráno to nemám. Odpoledne těžká deprese. Nic nezabíralo – všímavost, focussing, Karuná ani četba. V knize o Leopoldu Procházce, prvním známém českém buddhistovi (kterou napsal Zdeněk Trávníček, nyní ctihodný mnich Atarikusala), jsem se navíc dočetl o hrůzách, které zažil v nacistickém vězení a jak tam smrtelně onemocněl. To mi nepřidalo. Snažil jsem se neulpívat na myšlení, šel si obolit hlavu, zameťtal kolem kutti jako divý. Nakonec si prohlédl kalendář z ČR a Der Spiegel – loňský (které jsem našel v kutti), a to mě trochu uvedlo zpátky do obrazu, jak to v té samsáře vypadá. Pudža nebyla. Pomohl jsem mnichům zamést dána sálu a pak si povídal s mnichem, co je mu dvaadvacet, je z Kandy a bydlí koušek ode mě. To bylo fajn. Pořád ale cítím bolest na prsou. Ta-

kovou jsem cítil naposledy někdy před půl rokem (když jsem měl záněť průdušek). Teď večer je pěkná zima.

Nejhorší je, že nemůžu meditovat. Mysl se dá huř kontrolovat. Jsem jí víc vydán napospas. Zároveň si uvědomuju, že je to přerušení intenzivního výcviku. Možná je to, co se teď děje, důležité. Jenže nejistota v samotě budí strach. Chvillemi jako bych narážel na okraje snesitelného prožívání, jak to znám už z minulosti. Slyším sutty prozpěvované mnichem a laiky, kteří se v bílém shromáždili v klášteře. Jsou všude, kromě hořejšího prostoru, kde jsou kutti mnichů. Ale v poledne se byli podívat i tady, procházeli se, nahlíželi do oken kutti. Když nesvítí slunce, je pod stromy šero. Připadám si tu zavřený, vyloučený z lidské společnosti, vyloučený z řádu tohoto světa. Osamělý, téměř bezbranný mnich. Ale kdo to vlastně je a kde? Při holení se dívám na tu tvář, její úsměv je mi pořád povědomý. Ale dívá se na mě jako z dálky. Rýže mi smrdí. Zvedá se mi z ní žaludek. To je pitomé, co budu jíst? Rýže je tu hlavním jídlem, nic jiného tu skoro nejedí. Nechávám si jí trochu, jen symbolicky, na dně mísy, беру si brambory, pokud jsou, a trochu karí. Třeba to přejde. Ale co když ne. V životě jsem tolik rýže za tak krátkou dobu nesnědl. Třeba ji už moje tělo nesnese. Blbost. Prostě mi to ještě pořád dobře netráví. Odpoledne deprese. Napadá mě, co kdybych tu umřel. Tahle myšlenka je mi kupodivu velmi nepříjemná. Je přece jedno, jestli umřu v Česku nebo na Srí Lance. Lpění na zemi, kde jsem zvyklý žít? Chtěl bych se ještě jednou vidět se všemi blízkými v České republice. Ale to je směšné, proč? Co na tom záleží, kolikrát koho ještě uvidím, nebo jestli ho už nikdy neuvídím? Prohlížím si starý kalendář s fotografiemi Brna, který tu zbyl po ctihodném Tiranakusalovi. Prohlížím si loňský Der Spiegel, který tu nechal Mistr. Fotografie kostelů, kamenných domů, nějaké lesy, snímky míst těsně po atentátu někde v Izraeli, zatčení albánští běženci v Itálii, nemocní a hladoví lidé v Africe, historické fo-

tografie z nacistických koncentračních táborů. Co chci od světa, kam se to chci vrátit? Samsára. Jdu na pudžu, těším se na společnou recitaci. Pudža ale kvůli Póje není. Zametáme a pak si povídám se ctíhodným Khemou. Překvapilo mě, jak chudě má zařízenou kutti. Ukazuje mi fotografii svých rodičů a sestry. Sestra je moc hezká. Vypráví, že když se rozhodl stát mnichem, všichni byli proti tomu. Ani teď s tím jeho rodina nesouhlasí, ale on je šťastný, a to respektují. V klášteře není mapa Evropy, abych mu ukázal, kde leží Česká republika. Cestou ve tmě do kutti musím dávat na úzkém chodníčku mezi vegetací pozor, nejen abych nešlápl na hada, ale i na mravence, jejichž kousnutí bolí jako rána elektrickým proudem, nebo na hlemýždě, který by mi sice nic neudělal, ale bylo by mi ho líto. Na spaní se balím do všeho, co mám po ruce.